

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce:	Otázky dramaturgicko-režijní koncepce v divadle hraném dětmi
Autor/ka práce:	MgA. Mariana Čížková
Studijní program:	Teorie a praxe dramatické výchovy
Typ studijního programu:	doktorský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Autorka si klade za cíl odhalit postupy a metody deseti pedagogů dramatické výchovy při tvorbě inscenace s důrazem na tvorbu dramaturgicko-režijní koncepce. Ty se snaží přiblížit a vymežit pomocí otázek, které si v procesu tvorby vedoucí dětských kolektivů kladou. Hlavní pozornost je zaměřena na skupiny dětí tzv. staršího školního věku, které už jsou do jisté míry schopné aktivně přispět k úvahám o dramaturgicko-režijní koncepci. Výsledkem je soubor otázek, z nichž každá nějakým způsobem definuje základní kategorie a postupy divadelní tvorby a také pedagogické aspekty inscenační tvorby s dětmi.

Aktuálnost tématu a relevance zvolené metodologie:

Při svém výzkumu využívala autorka především metodu rozhovorů nebo dotazníků s pedagogy, které vedla s jasným záměrem dobrat se odpovědí na předem vymezené otázky. Zároveň však ponechávala prostor respondentům, pokud sami chtěli přispět k tématu něčím navíc. Analýzou a rozbořením těchto odpovědí si autorka víceméně potvrzuje své předpoklady, většina pedagogů se v zásadních otázkách shoduje, jsou patrné jenom malé odchylky. Rozhodně v tom hraje roli i výběr respondentů, z nichž každý se dlouhodobě systematicky věnuje tvorbě v oblasti dramatické výchovy. Za málo dostatečné považují samostatné praktické zkušenosti autorky s dětským kolektivem a jeho dlouhodobějším formováním, které by do práce mohly vnést originální náhled. Nebo by mohl být přínosným alespoň vypořádaný záznam konkrétního tvůrčího procesu některého z vybraných pedagogů a jeho rozbor. Takto práce stojí na nasbíraných a jistým způsobem už přefiltrovaných a zprostředkovaných sebereflexích samotných pedagogů.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Myslím, že ambice autorky nebyla nabídnout začínajícím pedagogům dramatické výchovy jakousi příručku inscenační tvorby. Jisté náznaky zde jsou, ale na to, aby tak práce mohla sloužit, zde chybí praktické návody na konkrétních příkladech. Je ale zřejmé, že takový úkol vyžaduje

respektování množství i mimouměleckých faktorů konkrétního nastavení konkrétní skupiny dětí, a to by už výrazně převyšovalo vymezený rámec práce. V čem považuji práci za přínosnou, je autorčina snaha o roztřídění a pojmenování jednotlivých složek divadelní tvorby, co by mohlo být vedoucím dětských skupin nápomocné v počátečních fázích inscenování literárního díla.

Logická stavba a členění práce:

Práce je rozdělená na tři část, první se snaží o obecnou definici dramaturgicko-režijní koncepce inscenace a její specifika při divadelní tvorbě s dětskými skupinami, druhá formou rozhovorů a dotazníků reflektuje práci konkrétních pedagogů a vedoucích dětských divadelních souborů, třetí shrnuje výsledky výzkumu a vytváří strukturu okruhů, kterými se tvůrci při inscenační tvorbě s dětmi zabývají. Práci považuji za přehlednou a dobře členěnou. Zvláště oceňuji shrnutí na konci každé kapitoly, které stručně a jasně pojmenuje a připomene přečtené.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Rozsah práce odpovídá předepsaným parametrům. Po formální stránce splňuje požadavky na ní kladené.

Práce s informačními zdroji:

Autorka prokazuje schopnost odborné práce s informačními zdroji a zároveň zapojuje relevantní kontext.

Jazyková a terminologická úroveň:

Odbornost jazyka je na odpovídající úrovni, práce je napsaná čtivým a poutavým jazykem, který by mohl být srozumitelný i začínajícím tvůrcům nebo studentům, přičemž je využita odpovídající odborná terminologie. Je cítit výrazný rozdíl mezi psanými odpověďmi respondentů a záznamem živého rozhovoru bez redakční úpravy. Způsobuje to jistou nesourodost v jazyce práce.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Práci jsem četla se zaujetím, především druhou – empirickou část. Bylo zajímavé sledovat, jak každý z oslovených pedagogů přemýšlí, co ho inspiruje, nebo co považuje za důležité, jak se jeho vlastní osobnost nevyhnutně promítá i do jeho způsobu práce s dětmi. Zároveň bylo pro mě úlevné zjištění, že mnozí (přes všechnu schopnost analýzy či systematičnost) se nechávají vést intuicí a empatickým napojením na děti. V souvislosti s tím mě několikrát napadlo, jestli je práce pro mě srozumitelná pouze z pohledu člověka, který má za sebou třicetiletou divadelní i divadelně-pedagogickou praxi anebo jestli může oslovit člověka bez této zkušenosti a práce by mu mohla být přínosná.

Tím, že práce sleduje vymezení dramaturgicko-režijní koncepce inscenace vytvořené na základě literární předlohy a to převážně epického charakteru, řeší se zde mnohem víc odkrývání tématu, stavba příběhu a charakterizace postav. Častokrát ale dětské divadlo vychází z poezie, literatury faktu či různých dokumentů, nechává se inspirovat výtvarným či hudebním dílem, nebo se jedná o čistě autorský přístup. V těchto případech je struktura inscenace výrazně odlišná a také se jinak zachází s existencí dětí na scéně – asi se nedá úplně mluvit o postavách a jejich motivacích, mnohem víc se klade důraz na principy kolektivního herectví a autentického projevu. Tento kontext představuje oblast, které by bylo záhodno se věnovat v dalším bádání. Z toho mi vyplývá námět na diskusi při obhajobě:

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

V čem především vnímáte rozdíly při tvorbě dramaturgicko-režijní koncepce divadla hraného dětmi podle výběru námětu nebo inspiračního zdroje?

Doporučení práce k obhajobě:

Práci k obhajobě doporučuji.

Datum vypracování posudku:

29. 10. 2023

Michaela Homolová

Jméno oponenta práce

.....

(datum a podpis)